

**Mededeling van de Raad van het BIPT
van 3 februari 2025
over de monitoring van de universele dienst op
telecommunicatiegebied voor 2024**

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	3
2.	Monitoring van de universele dienst.....	5
2.1.	Universele dienst: het geografische element.....	5
2.1.1.	<i>Context</i>	5
2.1.2.	<i>Beschikbaarheid van de adequate breedbandinternettoegang</i>	6
2.1.3.	<i>Kwaliteit</i>	16
2.1.4.	<i>Betaalbaarheid van het geografische element</i>	18
2.1.5.	<i>Conclusie betreffende het geografische element</i>	22
2.2.	Universele dienst: het sociale element.....	23
2.2.1.	<i>Inleiding</i>	23
2.2.2.	<i>Sociaal tarief "oud regime"</i>	24
2.2.3.	<i>Sociaal tarief "nieuw regime": Sociaal internetaanbod</i>	29
3.	Conclusie van de monitoring	32

1. Voorwoord

1. Dit monitoringverslag wordt uitgevoerd conform artikel 103 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna "WEC"). In dit artikel wordt bepaald dat het BIPT verantwoordelijk is om de uitvoering van de universeledienstverplichtingen te controleren en om eventuele aanpassingen aan deze verplichtingen voor te leggen in een jaarverslag bestemd voor de minister¹.
2. Het BIPT heeft die controle uitgevoerd aan de hand van diverse bronnen. Deze bronnen houden rekening met de recentst beschikbare gegevens en worden in voetnoten vermeld.
3. Deel 2 behelst een verslag van de universeledienstmonitoring voor het jaar 2024. Vandaag zijn slechts twee universeledienstverplichtingen van toepassing: het geografische element (waarvoor geen aanbieder is aangewezen)² en het sociale element³.
4. Wat het geografische element betreft (deel 2.1), gaat het Instituut na of de afwezigheid van een aangewezen aanbieder een invloed heeft gehad op de beschikbaarheid, het prijsniveau en de kwaliteit van de toegang tot een breedbandinternetdienst (ook "breedbandinternet" genoemd).
5. Voor het beoordelen van de beschikbaarheid worden gegevens over de dekking van vaste netwerken (eind 2023) en mobiele netwerken (december 2023 en mei 2024) gepresenteerd. Meer specifiek:
 - 5.1. Aangezien de laatste gegevens over vaste netwerken nog worden geanalyseerd, zijn de gebruikte gegevens afkomstig uit het vorige monitoringrapport over de universele dienst⁴;
 - 5.2. De mobiele gegevens omvatten:
 - De gegevens verzameld in december 2023, gepubliceerd in januari 2024 in de [mobiele atlas](#);
 - De gegevens verzameld in mei 2024, gepubliceerd in juni 2024 in de [mobiele atlas](#) (huidige versie).
6. De internettoegang in het kader van de universele dienst wordt geregeld door het koninklijk besluit van 10 september 2023 tot vaststelling van de snelheid voor adequate breedbandinternettoegang in het kader van de verstrekking van het geografische element van

¹ Artikel 103 van de WEC, eerste en tweede lid: "*Het Instituut is belast met de controle op de uitvoering van de universeledienstverplichtingen onder de in de bijlage vastgelegde technische en tarifaire voorwaarden. Daartoe kan het een onafhankelijke revisor aanwijzen, en dit op kosten van de betrokken aanbieder tenzij de aanbieder van ambtswege werd aangeduid, in welk geval de kosten ten laste van het fonds zijn. Het Instituut brengt jaarlijks uiterlijk tegen 31 december verslag uit aan de minister over mogelijke aanpassingen aan de universele dienstverplichtingen.*"

² Artikel 70 van de WEC.

³ Artikel 74 van de WEC.

⁴ [Mededeling van de Raad van het BIPT van 19 december 2023 met betrekking tot de monitoring van de universele dienst op telecommunicatiegebied voor 2023](#)

de universele dienst inzake elektronische communicatie (hierna "koninklijk besluit van 10 september 2023"). Dat besluit stelt de minimale downloadsnelheid van de adequate toegang vast op 10 Mbps en schrijft voor dat de snelheid zal worden opgetrokken naar 30 Mbps op 1 januari 2027. Het recht op een minimumsnelheid van 10 Mbps zal echter pas effectief zijn na de eventuele aanwijzing van een of meer universeledienstverleners.

7. We herinneren eraan dat de aansluiting op de breedbandinternettoegang in het kader van de universele dienst enkel moet worden gewaarborgd op de hoofdverblijfplaats van de consumenten.
8. Wat het sociale element betreft beschrijft deel 2.2 uitvoering de twee categorieën van sociale tarieven, namelijk:
 - 8.1. het "sociaal tarief oude regime": sommige huishoudens vallen nog onder dat systeem, dat van kracht was voor 1 maart 2024 en beheerd wordt door het BIPT.
 - 8.2. het "sociaal internetaanbod"⁵: dit nieuwe systeem van sociaal tarief voor elektronische communicatie wordt beheerd door de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie (hierna "FOD Economie") en komt voort uit de hervorming van de sociale tarieven, die van kracht is geworden op 1 maart 2024.
9. Het Instituut verstrekt ook cijfergegevens over deze twee categorieën.

⁵ Voor meer informatie, zie ook [Sociaal internetaanbod: gunstig tarief voor vast internet | FOD Economie](#)

2. Monitoring van de universele dienst

2.1. Universele dienst: het geografische element

2.1.1. Context

10. Het vaste geografische element van de universele dienst bestaat uit de verstrekking tegen een betaalbare prijs op het gehele grondgebied van toegang, op een vaste locatie, tot een beschikbare adequate breedbandinternettoegangsdienst en tot spraakcommunicatiediensten van een gespecificeerde kwaliteit, met inbegrip van de aansluiting op het net⁶.
11. Deze diensten moeten worden verstrekt aan elke consument die daartoe een redelijk verzoek indient, ongeacht diens geografische locatie.
12. Proximus werd belast met de uitvoering van de universeledienstverplichtingen tot 1 augustus 2013. Sinds die datum is geen enkele aanbieder van het geografische element van de universele dienst aangewezen conform artikel 71 van de WEC.
13. Teneinde ten minste de verstrekking van de in bijlage V bij het Europees wetboek voor elektronische communicatie⁷ (hierna "Wetboek") vermelde diensten mogelijk te maken en rekening te houden met de werkzaamheden van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie ("Berec") op dit gebied, is het regelgevingskader voor de levering van het geografische element van de universele dienst voor elektronische communicatie in september 2023 gewijzigd.
14. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 10 september 2023 stelt de minimale downloadsnelheid van de adequate breedbandinternettoegangsdienst vast op ten minste 10 Mbps en verhoogt deze snelheid vanaf 1 januari 2027 tot 30 Mbps. Deze snelheid zal door de universeledienstverlener(s) aangewezen krachtens artikel 71 van de WEC, moeten worden verstrekt, alle dagen van het jaar, op alle uren van de dag, behalve tijdens een maximumperiode van een uur per dag. Het koninklijk besluit van 10 september 2023 creëert geen "onmiddellijk recht". De eventuele aanwijzing van deze aanbieders kan alleen worden uitgevoerd nadat is vastgesteld in welke zones de minimumsnelheid niet beschikbaar is. Effectieve toegang tot deze minimumsnelheid is dus pas mogelijk nadat de zones in kwestie en de universeledienstverlener(s) voor die zones zijn geïdentificeerd.
15. Aangezien dit verslag tot doel heeft de toestand van de universele dienst in 2024 te analyseren, hebben de beschouwingen die in de delen hieronder zijn opgenomen hoofdzakelijk betrekking op de levering van een adequate internettoegangsdienst van 10 Mbps.
16. Het geografische element van de universele dienst omvat ook de dienst voor vaste telefonie. De gegevens over de beschikbaarheid van de dienst in dit verslag concentreren zich evenwel op de dienst voor vast internet, aangezien de dekking van vaste telefonie ten minste gelijk is aan de dekking van vast internet.

⁶ Artikel 70, § 1, van de WEC.

⁷ Richtlijn 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie.

2.1.2. Beschikbaarheid van de adequate breedbandinternettoegang

2.1.2.1. Dekking van de vaste netwerken

17. Sinds april 2016 publiceert het BIPT een "atlas" van de dekking inzake vaste internettoegang, die beschikbaar is op het dataportaal van het BIPT⁸. Sinds 2022 zijn er dekkingsgegevens beschikbaar op adresniveau.
18. De gepubliceerde kaarten geven de dekking weer van de vaste-breedbandnetwerken in België, voor de statistische sectoren. Het percentage van de huishoudens die op de breedbandtoegangsdienst kunnen worden aangesloten, wordt aangegeven volgens de verschillende downloadsnelheden (1, 10, 30, 50, 100, 350, 1.000, 2.500, 5.000, 8.500 en 10.000 Mbps).
19. Zoals hierboven aangegeven, voorziet het op de universele dienst toepasselijke kader in een snelheid van 10 Mbps waarmee de adequate breedbandinternettoegang mogelijk is, en in een snelheid van 30 Mbps vanaf januari 2027.
20. De gegevens over de vaste dekking tonen de dekkingsniveaus van de volgende vaste breedbandnetwerken:
 - 99,78 % van de huishoudens beschikken over een dekking met een snelheid van 10 Mbps, zodat ongeveer 11.000 huishoudens niet met zo'n snelheid worden bediend;
 - 99,48 % van de huishoudens beschikken over een dekking met een snelheid van 30 Mbps, zodat ongeveer 26.500 huishoudens niet met zo'n snelheid worden bediend.

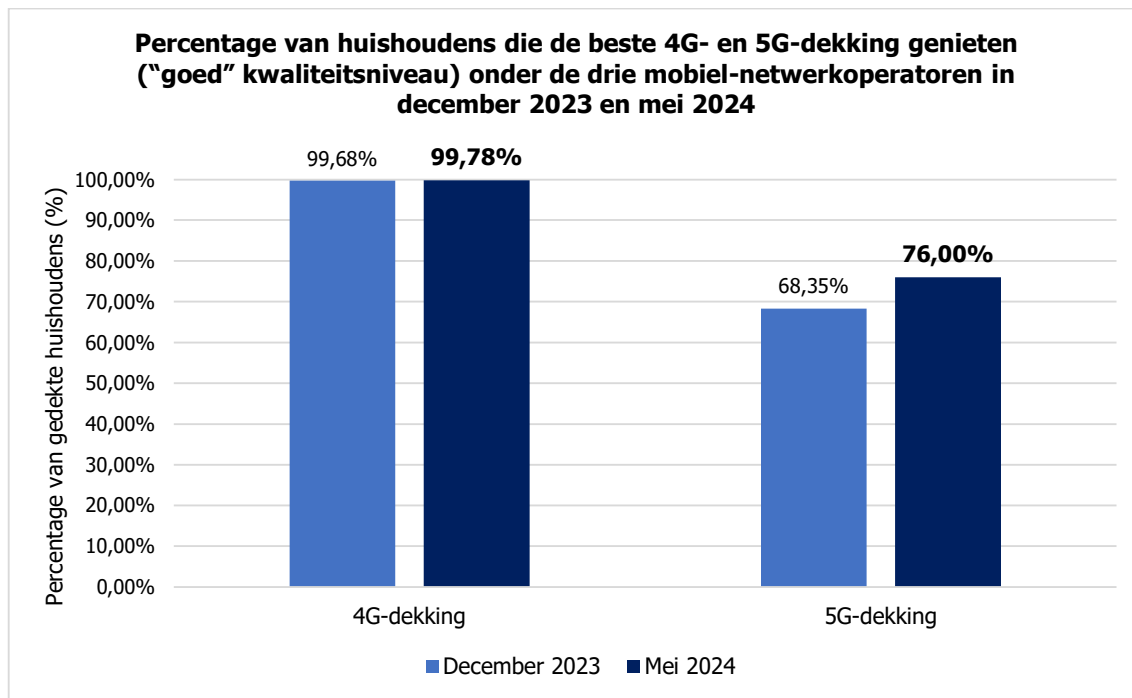
2.1.2.2. Alternatieve oplossingen voor de beschikbare vaste netwerken in België

21. De universele dienst is technologie-neutraal gedefinieerd, wat impliceert dat zowel draadverbindingen als draadloze verbindingen zonder onderscheid kunnen worden gebruikt⁹. We kunnen in dat opzicht draadloze technologieën, zoals mobiel en satelliet¹⁰, noemen.
22. Wat mobiel betreft, tonen de meest recente cijfers waarover het BIPT beschikt de volgende resultaten voor de 4G- en 5G-dekking van een "goed" kwaliteitsniveau, uitgedrukt in termen van grondgebied, tussen december 2023 en mei 2024. Wat betreft 5G zijn gegevens beschikbaar sinds december 2023.

⁸ <https://www.bipt-data.be/nl/projects/atlas/landline>

⁹ Considerans 214 van het Wetboek.

¹⁰ Onverminderd het soort van technologie die daadwerkelijk zou worden gebruikt door een eventuele universeledienstverlener en onverminderd de al dan niet substitueerbaarheid tussen deze producten in de betekenis van het mededingingsrecht

Figuur 1. Beste 4G- en 5G-dekking voor een "goed" kwaliteitsniveau bij Orange, Proximus en Telenet (Bron: gegevens van de mobiele Atlas van het BIPT, december 2023 en mei 2024)

23. De in figuur 1 weergegeven cijfers stemmen overeen met het percentage van huishoudens die de meest uitgebreid mogelijke 4G- en 5G-dekking genieten vanwege Orange, Proximus of Telenet. Anders gesteld stemt het in aanmerking genomen cijfer overeen met de de meest uitgebreide dekkingdekking die wordt geboden door een van deze operatoren voor een "goed" kwaliteitsniveau binnenshuis¹¹, en niet met een geaggregeerde dekking.
24. De conclusie is dat de de meest uitgebreide 4G-dekking wordt geboden door ten minste één operator op nagenoeg het volledige grondgebied (99,78%), terwijl de 5G-uitrol vooruitgang blijft boeken.
25. Volgens de informatie waarover het BIPT beschikt, schommelt in 2022 de gemiddelde maximale downloadsnelheid van het 4G-netwerk van Orange, Telenet en Proximus tussen 65,8 Mbps en 82,4 Mbps¹². De 4G-netwerken zouden dus in theorie de nieuwe snelheden die voor het geografische element van de universele dienst zijn vastgesteld, moeten aankunnen.
26. Wat de ontwikkeling van 5G betreft heeft het BIPT op 20 juli 2022 de laatste fase van de veiling van het radiospectrum afgerond. Dankzij die ontwikkeling zou de dekking in de witte zones uitgebreid kunnen worden via oplossingen van het type "Fixed Wireless Access" (FWA). Dankzij die technologie kan immers een ultrasnelle internetdienst verstrekt worden via een draadloze verbinding die een theoretische snelheid tot 100 Mbps haalt, wat een oplossing kan zijn in de zones waarin de aanleg van de vaste netwerken duur of complex blijkt.

¹¹ De beschikbare gegevens maken een onderscheid tussen verschillende dekkingsniveaus, uitgedrukt in decibel-milliwatt (dBm). Hoe sterker het signaal, hoe beter de kwaliteit van de netwerkdekking. Een sterker signaal biedt een stabielere verbinding, met minder dataverlies en een lagere latentie.

¹² Kwalitatieve studie betreffende de vaste en mobiele breedbandnetwerken in België 2023 | BIPT, blz. 40.

27. In theorie zijn de internettoegangsdiensten van de satellietaanbieders beschikbaar op het gehele grondgebied. De bedrijven die dergelijke diensten verlenen, moeten zich bij het BIPT aanmelden. De theoretische maximumsnelheden die in het merendeel van de commerciële aanbiedingen van de satellietaanbieders worden voorgesteld, liggen ruimschoots hoger dan 10 Mbps.
28. Volgens de beschikbare gegevens gaat het aantal breedbandinternetaansluitingen via satelliet in België constant vooruit tussen het tweede semester van 2021 en het eerste semester van 2024. Dat aantal is gegaan van [500-1.000] naar [5.000-10.000] aansluitingen, hoewel dit marginaal blijft in vergelijking met het totale aantal breedbandaansluitingen in het land (ongeveer 5,1 miljoen vaste-breedbandlijnen verkocht in 2023).
29. Op basis van de jongste beschikbare geografische gegevens (tweede semester 2023) ziet de verdeling van het aantal internetaansluitingen via satelliet per gewest er als volgt uit:
 - 29.1. [0-25]% voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
 - 29.2. [25-50]% voor het Vlaams Gewest;
 - 29.3. [50-75]% voor het Waals Gewest.
30. De meerderheid van de internetverbindingen via satelliet ([50-75]%) bevinden zich in het Waals Gewest. Die situatie kan worden verklaard door het feit dat een gewest dat een lagere bevolkingsdichtheid heeft, doorgaans duurder is om te dekken en dus economisch minder aantrekkelijk voor vaste en/of mobiele operatoren. Die laatste zijn bijgevolg minder geneigd om daar hoge snelheden uit te rollen, zelfs om daar de minste dekking te waarborgen. Geconfronteerd met dit gebrek aan opties maken de huishoudens meer gebruik van internet via satelliet.
31. Naast de satellietoplossing is het ook mogelijk om de dekking van de witte zones te verbeteren door gebruik te maken van straalverbindingen. Deze oplossing bestaat erin om, via een radiogolf, de straatverdeelkast te verbinden met de centrale van de operator (in plaats van een verbinding via glasvezel, wat duurder is). De prijs van de radioverbindingen in de witte zones is overigens in 2018 verlaagd, om het gebruik ervan aan te moedigen.
32. Bovendien hebben sommige overheden onlangs een poging gedaan om projecten te subsidiëren die tot doel hebben de dekking van vast en mobiel internet te verbeteren. Die initiatieven worden gedetailleerd in de punten 2.1.2.3 en 2.1.2.4. Er moet worden opgemerkt dat deze initiatieven strikt genomen geen verband houden met de universele dienst aangezien ze erop gericht zijn de levering te vergemakkelijken van een internetdienst met een hogere snelheid dan die welke in het kader van de universele dienst vastgesteld is. Ze dragen evenwel ook bij tot de verbetering van de internetdekking in algemene zin.

2.1.2.3. Projecten bestemd voor de verbetering van de dekking van vast internet

33. De volgende initiatieven die bestemd zijn om de vaste connectiviteit in België te verbeteren zijn genomen en ze worden momenteel uitgevoerd.
34. Op federaal niveau heeft de minister van Telecommunicatie het nationale breedbandplan gelanceerd in oktober 2021. Dat plan beoogt onder andere de investeringen te ondersteunen

in de zones waar de netwerken met zeer hoge snelheid die een downloadsnelheid van minstens 100 Mbps bieden, nog niet beschikbaar zijn en waar geen enkele operator tegen 2025 plannen heeft om zo'n netwerk aan te leggen.¹³ In het kader van dat plan heeft de FOD Economie twee projectoproepen gelanceerd voor de aanleg van infrastructuren voor vast-internettoegang in de "witte zones":

- 34.1. Projectoproep 2022 - Witte zones¹⁴: met een initieel budget van 40,7 miljoen euro dekt deze oproep tot 50% van de installatiekosten van netwerken met een zeer hoge capaciteit (VHCN) in gebieden die momenteel geen goede verbinding hebben. De bouw van de infrastructuur moet voltooid zijn vóór 31 december 2024.
- 34.2. Projectoproep 2023 - Witte zones¹⁵: met een initieel budget van 27,5 miljoen euro wordt in deze oproep bepaald dat de aanleg in de toegewezen clusters niet vroeger dan 1 januari 2024 mag beginnen, waarbij de einddatum voor de uitvoering vastgesteld is op 31 december 2025.
35. In het Waals Gewest is de actie "Last Mile" gericht op de uitrol van oplossingen die meer dan 70% investeringen in de breedbandinfrastructuur bevatten, om het gewest voor te bereiden op het halen van de Europese doelstellingen voor 2030 (Gigabit en 5G voor iedereen). In dat kader zijn projectoproepen gelanceerd die doelen op alle gebieden waar een tekort aan snelle-breedbandconnectiviteit bestaat:
 - 35.1. Projectoproepen voor vaste connectiviteit "Last mile" 2022 en 2023¹⁶: met een financiële ondersteuning van in totaal 26,5 miljoen euro, toegekend in de vorm van subsidies aan de operatoren om een vast netwerk met zeer hoge capaciteit (of VHCN) uit te rollen in die gebieden. Die twee projectoproepen beogen 15.500 huishoudens te verbinden die geen toegang hebben tot een snelheid van 100 Mbps. De tweede projectoproep moet uiterlijk 30 juni 2025 uitgevoerd zijn.
 - 35.2. Projectoproep voor vaste connectiviteit "Last mile" 2024¹⁷: met een totaal budget van 18,67 miljoen euro voor 2024, voorziet deze oproep in een financiering die tussen de 60 en 70% van de kosten dekt waarvoor elke begunstigde in aanmerking komt. Het doel is om de huishoudens die op piekuren over minder dan 100 Mbps beschikken aan te sluiten. De projecten moeten uiterlijk 30 juni 2026 verwezenlijkt zijn.
36. Bovendien heeft de Duitstalige Gemeenschap op 16 mei 2022 een protocolovereenkomst gesloten met Proximus en Ethias om op het grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap (inclusief in de meest landelijke gebieden) glasvezel uit te rollen, wat moet worden verwezenlijkt via een joint venture genaamd Gofiber. Deze uitrol zal uitgevoerd worden over een periode van vier jaar tussen 2023 en 2026 en zal het mogelijk maken de in de Duitstalige Gemeenschap geconstateerde kloof in dekking grotendeels te dichten. De onderstaande

¹³ Zie ook [NL - Nationaal plan voor herstel en veerkracht.pdf \(belgium.be\)](#), blz. 229 tot 239

¹⁴ Meer details op [Projectoproep 2022 - Witte zones | FOD Economie](#)

¹⁵ Meer details op [Projectoproep 2023 - Witte zones | FOD Economie](#)

¹⁶ [Résultats de l'Appel à projets "Last Mile" 2022 | DigitalWallonia.be](#) (vrije vertaling - Resultaten van de projectoproep "Last Mile" 2022 | DigitalWallonia.be) en [Appel à projets de connectivité fixe "Last mile" 2023 | DigitalWallonia.be](#) (vrije vertaling - Projectoproep voor vaste connectiviteit "Last Mile" 2023 | DigitalWallonia.be)

¹⁷ [Appel à projets de connectivité fixe "Last mile" 2024 | DigitalWallonia.be](#) (Projectoproep voor vaste connectiviteit "Last mile" 2024)

figuur, gehaald van de website van Proximus, toont de aangekondigde beschikbaarheid van glasvezel in de Duitstalige Gemeenschap voor de periode 2024 tot 2026.

Figuur 2. Aankondiging van de beschikbaarheid van glasvezel in de Duitstalige Gemeenschap (Bron: [website van Proximus](#), geraadpleegd op 17 december 2024)

37. In een op 10 oktober 2023 gepubliceerd advies¹⁸ verklaarde het BIPT open te staan voor het bestuderen van elke samenwerkingsovereenkomst of ontwerp van samenwerkingsovereenkomst tussen operatoren in het kader van de uitrol van glasvezelnetwerken, op voorwaarde dat die overeenkomsten aan bepaalde criteria voldoen en voldoen aan het mededingingsrecht. Doordat dankzij dergelijke overeenkomsten dubbele kosten voor uitrol vermeden zouden kunnen worden, zouden ze kunnen bijdragen tot een betere FTTH-dekking in minder dichtbevolkte gebieden.
38. In dat kader hebben Proximus en Fiberklaar enerzijds en anderzijds Telenet en Wyre aangekondigd dat ze een protocolovereenkomst (*Memorandum of Understanding of MoU*) hebben gesloten om de glasvezeluitrol in gebieden met gemiddelde tot lage bevolkingsdichtheid in Vlaanderen onderling te verdelen en om elkaar wederzijdse toegang te verlenen tot hun respectieve netwerk in die gebieden¹⁹. De voornaamste voorwaarden voor een eventuele samenwerking moeten nog worden onderzocht. De Belgische Mededingingsautoriteit heeft immers een onderzoek geopend om de impact van dit ontwerp van samenwerkingsakkoord op de concurrentie tussen de aanbieders van telecommunicatiediensten te evalueren, zoals aangegeven in haar persbericht van 26 juli 2024²⁰. Op dezelfde datum heeft ook het BIPT een persbericht²¹ gepubliceerd waarin het aankondigt:

¹⁸ [Mededeling van 10 oktober 2023 over samenwerking bij de uitrol van FTTH-netwerken | BIPT](#)

¹⁹ [Persbericht van Proximus van 25 juli 2024: Proximus, Wyre, Telenet en Fiberklaar ondertekenen Memorandum of Understanding om de fiberuitrol in Vlaanderen te versnellen en de toegang tot gigabitnetwerken uit te breiden](#)

²⁰ [Persbericht Nr. 32/2024 van de Belgische Mededingingsautoriteit van 26 juli 2024](#)

²¹ [Persbericht van het BIPT van 26 juli 2024 - Proximus/Fiberklaar en Telenet/Wyre beogen samen te werken voor de uitrol van glasvezel in Vlaanderen](#)

- 38.1. "Het BIPT zal nauw samenwerken met de BMA [...] en zal zijn technische deskundigheid en zijn kennis van de elektronische-communicatiesector ter beschikking stellen.";
- 38.2. en "er met name op toezien dat de principes, die opgesomd zijn in zijn mededeling van 10 oktober 2023, gerespecteerd worden, [...]".

2.1.2.4. Projecten bestemd voor de verbetering van de dekking van mobiel internet

39. De Waalse Regering, die de ambitie heeft de connectiviteit op het gewestelijke grondgebied te verbeteren, heeft op 4 april 2024 een financieringsakkoord ondertekend met de mobiele operatoren²². Dit akkoord vormt de derde versie van het akkoord "Tax on Pylons" (ToP), waarvan de vorige versie dateerde van 16 september 2020. Dit nieuwe akkoord dekt de periode van 2024 tot en met 2026, met een mogelijkheid tot verlenging tot in 2027. De totale financiering zou kunnen oplopen tot 86,5 miljoen euro, verspreid als volgt:
 - 39.1. Voor de verbetering van de connectiviteit in de onvoldoende verbonden zones: 45 miljoen euro, dat kan oplopen tot 60 miljoen euro indien het akkoord wordt verlengd tot in 2027.
 - 39.2. Voor de digitalisering van de lokale overheden: 20,5 miljoen euro, dat kan oplopen tot 26,5 miljoen euro indien het akkoord wordt verlengd tot in 2027.
40. Wat betreft de verbetering van de mobiele connectiviteit via de uitrol van 5G-netwerken hebben sommige operatoren hun streefdoelen aangekondigd.
41. Proximus streeft ernaar om tegen 2025-2026 een volledige 5G-dekking van België te bereiken²³ en Orange wil tegen 2023 40% van de Belgische bevolking met 5G dekken en tegen 2025 90%²⁴. Telenet is van plan om tegen 2025 in zijn gehele netwerk 5G uit te rollen.²⁵
42. Op dit ogenblik hebben enkel deze drie operatoren een mobiel netwerk aangelegd. Digi Communications Belgium N.V. betrad de markt in december 2024²⁶, maar aanvankelijk als virtuele mobiele operator. In augustus 2023 heeft Digi Communications Belgium een akkoord gesloten met Proximus waardoor Digi gedurende vijf jaar het Proximus-netwerk mag gebruiken²⁷. Dat akkoord omvat ook de mogelijkheid voor Digi om 400 antennesites aan te kopen, alsook alle bijbehorende passieve infrastructuur (pylonen, bekabeling, enz.) waardoor aldus een snellere aanleg van zijn eigen netwerk bevorderd wordt²⁸.

²² [Giga Région. 3ème accord Tax on Pylons \(ToP\) avec les opérateurs | DigitalWallonia.be](#) en [Connectivité de la Wallonie : fumée blanche pour une 3ème édition de l'accord Tax On Pylons \(TOP\) - MR](#)

²³ Zie het jaarverslag van Proximus van 2023, blz. 6 en 14: [Proximus - Geïntegreerd jaarverslag 2023](#).

²⁴ Zie het persbericht van Orange van 10/11/2022: Orange Belgium opende vandaag een Orange 5G Lab in La Grand Poste in Luik en toont meer dan acht 5G-gebruikscases samen met lokale industrieën.

²⁵ Zie het jaarverslag van Telenet van 2023, blz. 14: [Jaarverslag ENG - 2023](#)

²⁶ [Le nouvel opérateur télécom Digi se lancera en Belgique mercredi - RTBF Actus](#)

²⁷ [Proximus bereikt akkoord met Digi Communications Belgium en Citymesh Connect rond mobiele wholesalediensten en mobiele infrastructuur | Proximus-groep](#)

²⁸ [Mededeling van de Raad van het BIPT van 19 juni 2024 betreffende de status van de elektronische-communicatie- en tv markt \(2023\)](#), blz. 51

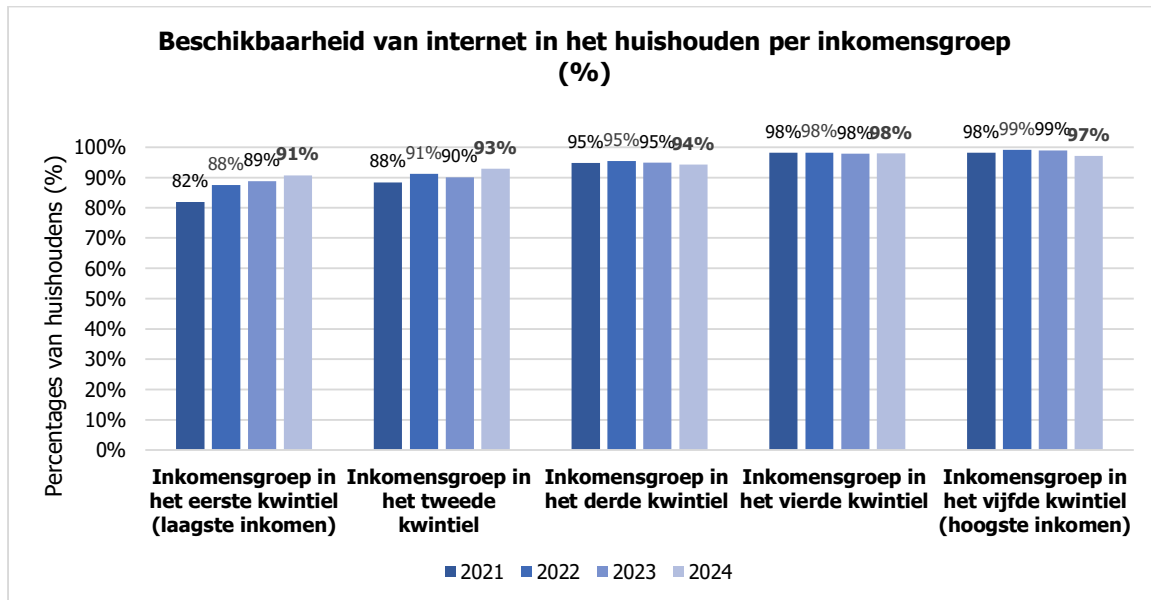
43. Daarnaast plant Digi een geleidelijke uitrol van haar eigen 5G-netwerk, met als doelstellingen om:
 - 43.1. 30% van de bevolking te dekken tegen eind 2025;
 - 43.2. 70% van de bevolking te dekken tegen 2028;
 - 43.3. Bijna 100% van de bevolking te dekken tegen 2030²⁹.

2.1.2.5. ICT-enquête bij huishoudens en individuen³⁰

44. Dit deel maakt duidelijk dat de digitale kloof – dat wil zeggen de ongelijkheden in de toegang tot informatie- en communicatietechnologieën (ICT) – blijft bestaan tussen de huishoudens met een hoger inkomen en de huishoudens met een lager inkomen, maar de neiging heeft te verkleinen.
45. Elk jaar houdt Statbel de ICT-enquête onder Belgische huishoudens met minstens één persoon in de leeftijdsgroep van 16 tot 74 jaar. In 2024 heeft Statbel ook voor de eerste keer rekening gehouden met de analyse van het internetgebruik bij senioren (75 tot 89 jaar oud).
46. Volgens de meest recente ICT-enquête in 2024 beschikt 95% van de Belgische huishoudens met ten minste een persoon tussen 16 en 74 jaar daadwerkelijk over een internetaansluiting. Huishoudens met kinderen hebben daarbij duidelijk vaker een internetaansluiting dan huishoudens zonder kinderen (99% tegenover 93%). Als de senioren in de analyse worden meegeteld, gaat de verhouding van huishoudens met een aansluiting naar 91%.
47. In het vervolg van de analyse zullen we focussen op de resultaten voor de leeftijdsgroep 16 tot 74 jaar, om de vergelijkbaarheid met de vorige resultaten (sinds 2021) te waarborgen.
48. Uit dezelfde enquête blijkt dat de beschikbaarheid van internet thuis ook varieert naargelang van de inkomensgroep (van het 1e tot 5e kwintiel) waartoe de huishoudens behoren. De twee onderstaande figuren illustreren die vaststelling.

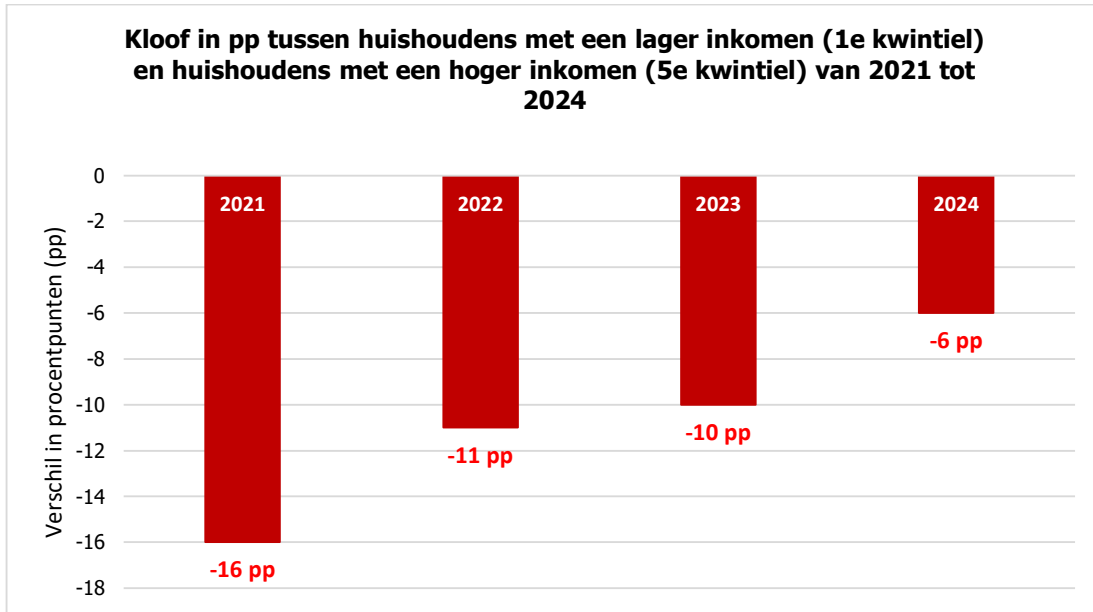
²⁹ Zie de FAQ van operator DIGI beschikbaar op haar [website](#) (geraadpleegd op 17 december 2024).

³⁰ Enquête over het [ICT-gebruik in huishoudens](#) gepubliceerd op 28 november 2024.

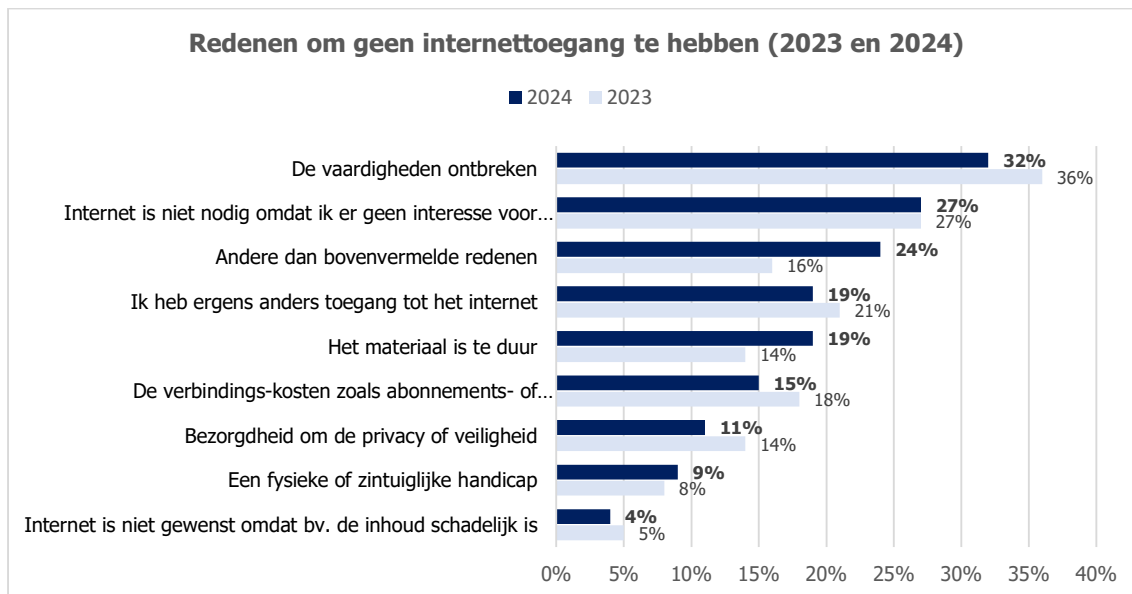
Figuur 3. Beschikbaarheid van internet in het huishouden per inkomensgroep (%) van 2021 tot 2024 (Bron: Statbel)

49. Uit figuur 3 blijkt dat de beschikbaarheid van internet in huishoudens die behoren tot het 1e en 2e kwintiel verbeterd is tussen 2021 en 2024. Bovendien illustreert de figuur dat hoe hoger het inkomen van een huishouden, hoe groter de kans is dat het een internetverbinding heeft. Deze trend houdt in alle onderzochte jaren (2021, 2022, 2023 en 2024) aan.
50. In 2024 toont figuur 4 een verschil van 6 procentpunten (hierna "pp") tussen de huishoudens met een lager inkomen (91%) en huishoudens met een hoger inkomen (97%).

Figuur 4. Verskil in procentpunten (pp) tussen de huishoudens in het 1e kwintiel en huishoudens in het 5e kwintiel van 2021 tot 2024 betreffende de beschikbaarheid van internet in het huishouden (Bron: Statbel)

51. Deze resultaten wijzen op een moeilijkheid voor talrijke huishoudens met een laag inkomen om zich van de apparatuur te voorzien. Hoewel de kloof tussen de huishoudens met een lager inkomen (1e kwintiel) en de huishoudens met een hoger inkomen (5e kwintiel) blijft bestaan, is die kleiner aan het worden, van -16 pp in 2021 naar -6 pp in 2024.
52. De onderstaande grafiek toont in dalende volgorde de redenen waarom Belgische huishoudens niet over een internetverbinding beschikken, volgens de studies die Statbel verricht heeft voor de jaren 2023 en 2024.

Figuur 5. Redenen aangevoerd door de huishoudens die niet over een internetverbinding beschikken (Bron: Statbel - ICT-gebruik in huishoudens 2023 en 2024)

53. In deze enquêtes houden de redenen die huishoudens aangeven waarom ze thuis geen internetverbinding hebben niet alleen verband met de abonnements- of verbindingskosten, maar ook met andere aspecten.
54. In 2023 en in 2024 bestond de top 3 van de redenen om geen internettoegang te hebben uit het gebrek aan vaardigheden (36% tegenover 32%), gevolgd door geen interesse (27% tegenover 27%) en ergens anders toegang tot internet (21% tegenover 19%). In 2024 staan de kosten van het materiaal en ergens anders toegang tot internet op dezelfde plaats in de rangschikking, met elk 19%. In vergelijking met 2023 is dat een stijging, want het jaar voordien gaf 14% van de huishoudens die reden op.
55. In 2024 zijn de verhoudingen in verband met de redenen van financiële aard (kosten voor aansluiting en materiaal) nog altijd niet verwaarloosbaar. Het financiële aspect raakt in het bijzonder de huishoudens met een beperkt inkomen. Toch moet ook worden onderstreept dat hoewel het probleem in verband met het gebrek aan vaardigheden verminderd is, dit een belangrijke problematiek blijft.
56. De bevoegdheden van het BIPT omvatten onder meer de bescherming van de belangen van de gebruikers rekening houdende met sociale inclusie, met een hoog niveau van bescherming, met duidelijke informatie en met transparantie. Met dit in gedachten wordt het steeds belangrijker om de Belgische burgers te ondersteunen bij hun digitale inclusie, met name via initiatieven zoals het sociale element van de universele dienst, waardoor betaalbare toegang tot een internetverbinding voor huishoudens met een beperkt inkomen wordt vergemakkelijkt. Dat systeem wordt gedetailleerd beschreven in deel 2.2.

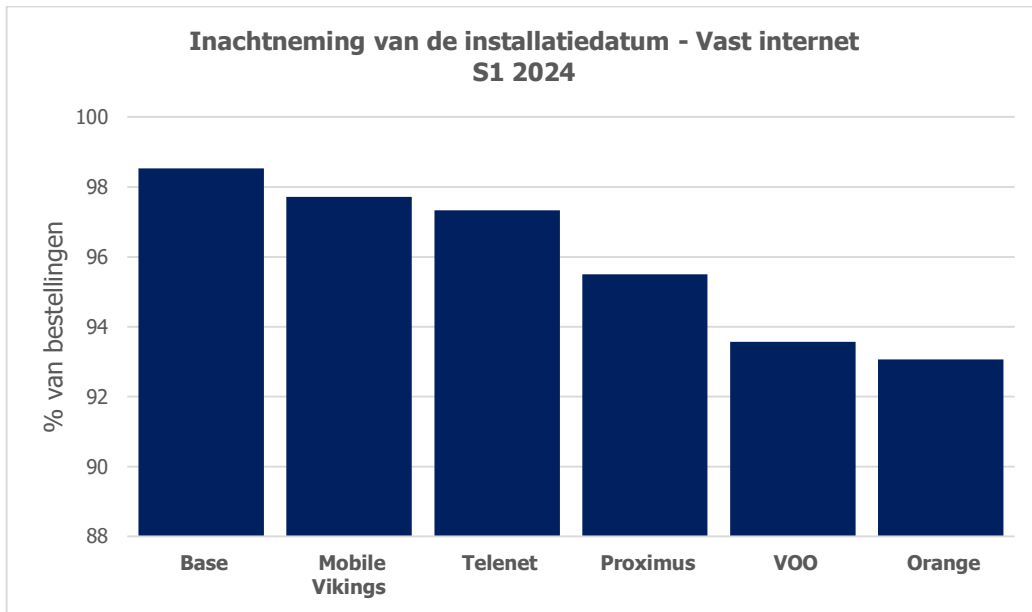
2.1.3. Kwaliteit

57. De diensten die bij wijze van het geografische element van de universele dienst worden verstrekt, zijn beschikbaar op het gehele nationale grondgebied met een kwaliteitsniveau dat overeenkomstig de artikelen van bijlage 1 bij de WEC wordt bepaald.³¹
58. Doordat geen aanbieder aangewezen is, bevat dit verslag evenwel geen specifieke statistieken in verband met de kwaliteitseisen voor de verstrekking van het geografische element van de universele dienst. Het BIPT houdt evenwel een algemeen toezicht op de kwaliteit van de elektronische-communicatiediensten aan de hand van de kwaliteitsbarometer die elk semester wordt bijgewerkt.
59. De kwaliteitsbarometer³² geeft een overzicht van hoe bepaalde operatoren presteren in de loop van de eerste helft van 2024 met betrekking tot verscheidene indicatoren. Dankzij de publicatie van deze indicatoren kunnen de consumenten geïnformeerd worden maar kan ook de concurrentie gestimuleerd worden door de operatoren ertoe aan te zetten hun dienstverlening te verbeteren.
60. Deze kwaliteitsindicatoren werden ingevoerd krachtens het besluit van het BIPT van 15 juli 2015 betreffende de indicatoren voor de kwaliteit van de diensten³³. Deze indicatoren zijn gebaseerd op de wettelijke vereisten voor de kwaliteit van de universele dienst die van kracht waren vóór de omzetting van het Wetboek, maar zijn gemoderniseerd om realistische doelstellingen vast te stellen en om te voldoen aan de technologische ontwikkelingen op de markt.
61. Hier zijn enkele voorbeelden van inlichtingen die de kwaliteitsbarometer verschaft. Bij elke indicator worden de resultaten voorgesteld van beste tot minst goed:
 - 61.1. Het percentage bestellingen waarvoor de aangekondigde datum voor de indienststelling van vast internet in acht is genomen:

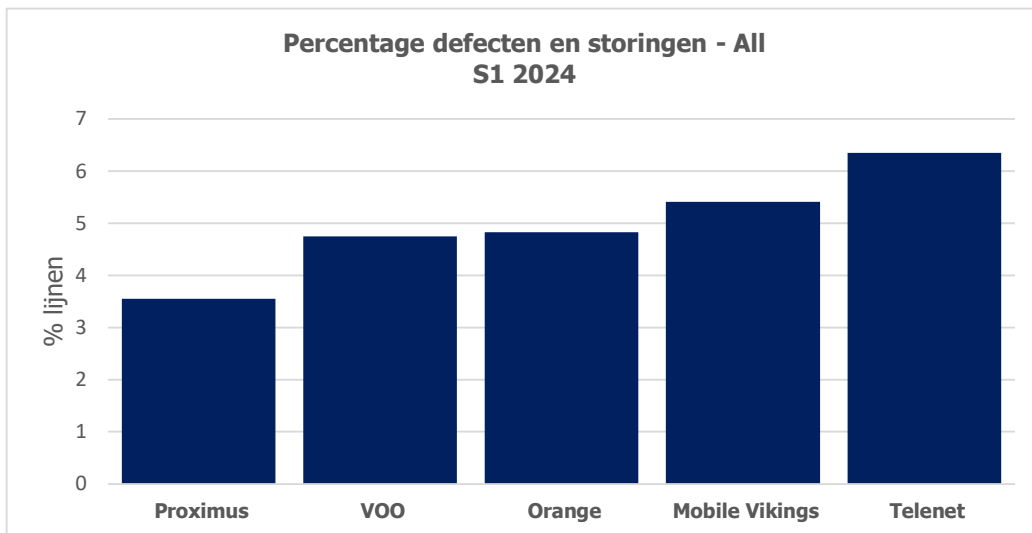
³¹ Art. 69, § 1, van de WEC.

³² <https://www.bipt-data.be/nl/projects/barometer>

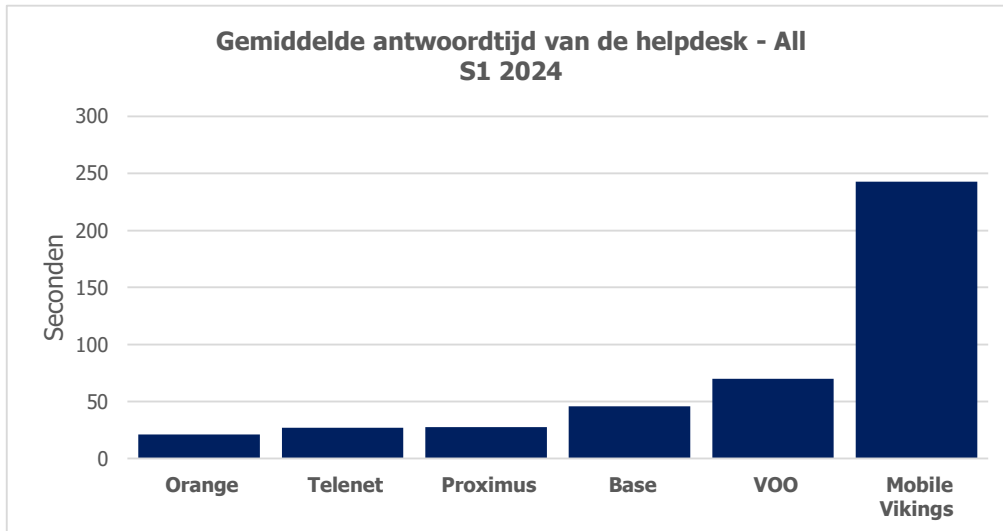
³³ [Besluit van de Raad van het BIPT van 15 juli 2015 betreffende de indicatoren voor de kwaliteit van de diensten](#)

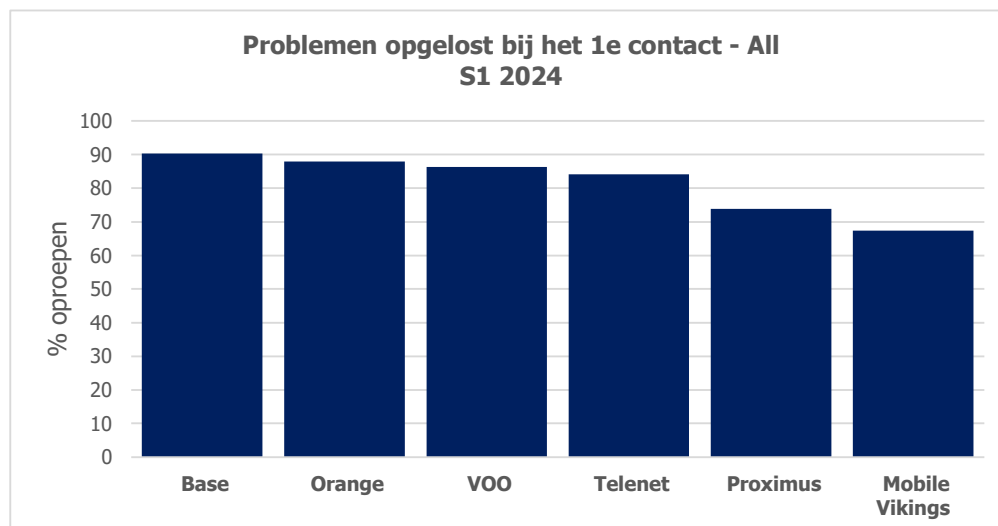
61.2. het aandeel toegangslijnen waarop een defect of een storing werd vastgesteld, met uitsluiting van de problemen die toegeschreven kunnen worden aan de apparatuur en aan de installatie van de klant:

61.3. gemiddelde responstijd van de klantendienst (in seconden):

61.4. het percentage problemen voorgelegd aan de klantendienst die bij het eerste contact zijn opgelost:

2.1.4. Betaalbaarheid van het geografische element

62. De analyse van de betaalbaarheid van het geografische element is gebaseerd op de resultaten van de tariefvergelijker van het BIPT, bestetarief.be, in december 2024.
63. De tariefvergelijker van het BIPT is een tool die consumenten de mogelijkheid biedt om de voor hen meest voordelige optie te zoeken onder de tariefplannen die op de Belgische particuliere markt beschikbaar zijn. De tarieftool vergelijkt alle aanbiedingen die beantwoorden

aan de kenmerken die de gebruiker invoert. De resultaten variëren dus naargelang van de woonplaats en de behoeften van de betrokken persoon.

64. De hieronder voorgestelde tariefgegevens zijn in december 2024 uit de tariefvergelijker gehaald.
65. Zoals hierboven vermeld, in de mate dat het geografische element verband houdt met internet en met vaste telefonie, wordt bij de analyses rekening gehouden met:
 - 65.1. enerzijds de tariefplannen die enkel vast internet omvatten en,
 - 65.2. anderzijds de tariefplannen die vaste telefonie en minstens vast internet omvatten in gebundelde aanbiedingen.
66. Op de residentiële markt blijkt uit de meest recente statistieken van het BIPT (2023)³⁴ dat vaste telefonie in 91% van de gevallen deel uitmaakt van een bundel, tegenover 9% als standalone gekocht. Bovendien blijft de vraag naar vaste telefonie afnemen: in vergelijking met 2022 daalt het totale aantal toegangskanalen tot het vaste telefoonnetwerk (-9,04%), alsook het spraakverkeer via vaste telefonie in minuten (-26,23%) in 2023.

2.1.4.1. Vast internet

67. De snelheid voor adequate breedbandinternettoegang is vastgesteld op 10 Mbps. Voor de tariefplannen voor vast internet die op de Belgische markt worden aangeboden wordt echter een veel hogere snelheid geadverteerd.
68. Om aan de specifieke kenmerken van de universele dienst te voldoen, worden in de tariefvergelijker voor vast internet de volgende verbruikscriteria in aanmerking genomen: een snelheid van ten minste 10 Mbps en geen specificatie voor het datavolume.
69. Volgens de tariefvergelijker blijkt uit onderstaande tabel dat de gemiddelde maandelijkse kosten (GMK) van de aanbiedingen onder de € 65 die overeenkomen met het geselecteerde profiel, variëren van € 10 tot € 60,99.
70. Sommige operatoren verkopen overigens ook goedkopere aanbiedingen die uitsluitend toegankelijk zijn voor de meest kwetsbare huishoudens, zoals de Essential Internet-aanbiedingen van Telenet. Het aanbod "Essential Internet FIVE" is uitgesloten van de hieronder voorgestelde aanbiedingen omdat de geboden snelheid lager is dan 10 Mbps.
71. De aanbiedingen, die allemaal een snelheid van ten minste 10 Mbps mogelijk maken, worden hieronder weergegeven in oplopende volgorde van de GMK:

³⁴ [Situatie van de elektronische communicatiesector 2023: data](#) en [Mededeling van de Raad van het BIPT van 19 juni 2024 betreffende de status van de elektronische communicatie- en tv markt \(2023\)](#)

Operator	Naam van het plan	Soort technologie	Karakteristieken ³⁵	Maandabonnement ³⁶	GMK ³⁷
Telenet	Essential Internet TEN ³⁸	Kabel	150 GB & max. snelheid van 30 Mbps	€ 10	€ 10
Orange	Home Flybox 15 GB	Mobiel	15 GB & max. snelheid van 210 Mbps	€ 20	€ 21,08
skyDSL	skyDSL2+ à la maison S	Satelliet	15 GB & max. snelheid van 12 Mbps	€ 16,90	€ 23,19
Scarlet	Poco	xDSL	50 GB & max. snelheid van 30 Mbps	€ 23	€ 23,81
edpnet	VDSL XS (zonder modem)	xDSL	onbeperkt surfen & max. snelheid van 20 Mbps	€ 25,95	€ 27,34
BASE	Unlimited Internet	Kabel	300 GB & max. snelheid van 50 Mbps	€ 27,00	€ 27,83
Proximus	Internet Essential	xDSL	100 GB & max. snelheid van 50 Mbps	€ 28	€ 29,64
FASTFiber	FIBER 50 zonder modem	Glasvezel	onbeperkt surfen & max. snelheid van 50 Mbps	€ 29,95	€ 31,34
Telenet	Easy Internet	Kabel	150 GB & max. snelheid van 100 Mbps	€ 34,45	€ 35,84

³⁵ Voor de identificatie van deze aanbiedingen is geen enkele specificatie van het datavolume in beschouwing genomen. Het BIPT stelt in dat geval voor dat de consumenten zelf oordelen of hiermee aan hun behoeften is voldaan.

³⁶ Naast de abonnementskosten kunnen er ook nog activerings- en/of installatiekosten zijn: zie de kolom GMK. Wanneer de maandelijkse kosten van het abonnement niet verschillen van de GMK, is dat omdat er geen activatie- en/of installatiekosten te verwachten zijn.

³⁷ De gemiddelde maandelijkse kosten (GMK) die in dit deel worden vergeleken, weerspiegelen de kosten van het maandabonnement en eventuele activerings- en installatiekosten. Die kosten worden afgeschreven over een periode van 3 jaar.

³⁸ Dit plan past in het kader van het structurele en duurzame programma van Telenet onder de naam "Telenet Essential Internet" en wordt aangeboden aan personen met een kwetsbare financiële situatie. Het is beschikbaar onder bepaalde voorwaarden, waarvan de informatie via de volgende link toegankelijk is: [Alles over Telenet Essential Internet](#). Omdat het plan voorbehouden is voor een specifiek publiek, vindt men het niet terug in de prijsvergelijker van het BIPT.

Yoin	DSL 100	xDSL	onbeperkt surfen & max. snelheid van 100 Mbps	€ 35	€ 37,78
United Telecom	Surf@Home VDSL	xDSL	onbeperkt surfen & max. snelheid van 150 Mbps	€ 26,40	€ 38,04
Mobile Vikings	Unlimited Fast Internet 100 Mbps	xDSL of Fiber	onbeperkt surfen & max. snelheid van 100 Mbps	€ 40	€ 40
hey!	hey! Internet	Kabel	onbeperkt surfen & max. snelheid van 150 Mbps	€ 39	€ 40,64
Tchamba	Internet Only	xDSL	onbeperkt surfen & max. snelheid van 100 Mbps	€ 39,95	€ 42,70
VOO	SOLO SUPER RELAX OS	Kabel	onbeperkt surfen & max. snelheid van 200 Mbps	€ 40,00	€ 43,06
Cybernet	DSL	xDSL	750 GB & max. snelheid van 100 Mbps	€ 43,99	€ 50,32
Nordnet (met Orange)	Orange Satellite ³⁹	Satelliet	onbeperkt surfen & max. snelheid van 200 Mbps	€ 49,00	€ 60,08
Starlink	Starlink	Satelliet	onbeperkt surfen & max. snelheid van 100 Mbps	€ 50,00	€ 60,99

Tabel 1. Overzicht van de internetaanbiedingen van minstens 10 Mbps – situatie op 4 december 2024

72. Het is evenwel mogelijk dat deze aanbiedingen niet overal op het grondgebied beschikbaar zijn (zie dekkingszones van de verschillende operatoren, beschikbaarheid van glasvezel, witte zones, enz.).
73. Voor huishoudens die een beroep moeten doen op satellieten wegens de volledige dekking ervan in België, kunnen de kosten voor activering en/of materiaal een potentiële rem zijn. Het maandabonnement voor satelliet is evenwel niet in prijs gestegen en in sommige gevallen is er zelfs een gunstige evolutie.
74. In vergelijking met 2023 is de prijs van het maandabonnement bij skyDSL immers niet veranderd. Bovendien bedroeg het abonnement bij Starlink in België 99 euro in augustus 2022. In diezelfde periode kondigde de onderneming een sterke verlaging van zijn tarieven in Frankrijk⁴⁰ aan, wat doet hopen op een soortgelijke evolutie in België. Momenteel wordt het abonnement in dat land aangeboden voor 50 euro⁴¹.

³⁹ Deze tarievenplan zal binnenkort worden geïntroduceerd in de tariefsimulator.

⁴⁰ [Starlink divide par deux le prix de son abonnement en France, il passe à 50€ par mois](#)

⁴¹ We hebben geen informatie over de datum van die prijswijziging.

2.1.4.2. Vaste telefonie inbegrepen in een bundel

75. Zoals hierboven vermeld, wordt in dit deel de vaste telefonie gepresenteerd die deel uitmaakt van een bundel die ten minste vast internet omvat.
76. Voor vast internet houdt de analyse rekening met een snelheid van ten minste 10 Mbps, zonder enige specificatie van de datavolumes. Voor vaste telefonie identificeert deze analyse gebruikspatronen voor een laag en gemiddeld verbruik.
77. Voor het patroon met een laag maandelijks verbruik wordt rekening gehouden met het volgende verbruik, namelijk 25 oproepen per maand, verdeeld in:
 - 15 oproepen van 5 minuten naar vaste nummers, ofwel 75 belminuten in totaal;
 - 10 oproepen van 2 minuten naar mobiele nummers, ofwel 20 belminuten in totaal.
78. Voor dit profiel geeft de tariefvergelijker een lijst van goedkoopste aanbiedingen (vast internet + vaste telefonie) waarvan de GMK tussen € 41,81 en € 74,63 liggen.
79. Het gemiddelde maandelijks gebruikspatroon is dan weer gebaseerd op 70 oproepen per maand, verdeeld als volgt:
 - 53 oproepen van 5 minuten naar vaste nummers, ofwel 265 belminuten in totaal;
 - 17 oproepen van 2 minuten naar mobiele nummers, ofwel 34 belminuten in totaal.
80. Voor dit profiel geeft de tariefvergelijker een lijst van aanbiedingen (vast internet + vaste telefonie) waarvan de GMK tussen € 48,38 en € 83,63 liggen.

2.1.5. Conclusie betreffende het geografische element

81. Wat **de beschikbaarheid** van het geografische element betreft, profiteert België van een goede dekking met 10 Mbps (99,78%) via de vaste netwerken. Bovendien is de 4G-dekking (minstens 99,78%) en 5G-dekking (minstens 76,00%) van een kwaliteitsniveau dat als "goed" wordt beschouwd, zo goed als volledig en wordt door satelliet een volledige dekking (100%) gewaarborgd. Daarnaast zijn er momenteel projecten aan de gang om de dekking van vast en mobiel internet te verbeteren.
82. Wat de **daadwerkelijke aansluiting** van de huishoudens op het internet betreft, blijkt uit de meest recente resultaten van de ICT-enquête van Statbel dat huishoudens met een laag inkomen minder kans hebben om over een internetverbinding te beschikken. Dit onderstreept het bestaan van ongelijkheden in de toegang tot deze technologieën, met andere woorden een "digitale kloof". Het verschil tussen de huishoudens met een lager inkomen en de huishoudens met een hoger inkomen is echter aan het krimpen, gaande van 16 tot 6 procentpunten tussen 2021 en 2024. Daarenboven lijkt de voornaamste belemmering voor internettoegang van educatieve aard te zijn (gebrek aan vaardigheden).
83. Wat betreft de **kwaliteit** van het geografische element biedt de publicatie door het BIPT van de indicatoren die opgenomen zijn in de kwaliteitsbarometer, hoewel ze niet specifiek zijn voor

de universele dienst, een kijk op de prestaties van sommige operatoren en moedigt deze laatste aan om hun diensten algemeen te verbeteren.

84. Wat de **betaalbaarheid** van het geografische element betreft, blijkt uit de gegevens van de tariefvergelijker dat de prijzen van de diensten voor vast internet (minimumsnelheid van 10 Mbps) en vaste telefonie (laag tot middelmatig verbruik) variëren. De consumenten hebben dan ook de mogelijkheid om tussen verschillende aanbiedingen te kiezen en zich te richten op de goedkoopste. Daarom wordt er altijd aanbevolen om de tariefvergelijker te gebruiken om de meest betaalbare aanbiedingen op de markt te vinden.
85. Bovendien kunnen sommige categorieën van personen momenteel in aanmerking komen voor tariefkortingen op de diensten voor vast internet en vaste telefonie. Die kortingen worden toegekend bij wijze van sociaal tarief en worden nader beschreven in het volgende deel.
86. Voor wie de opties beperkt zijn wegens de onbeschikbaarheid van de vaste en/of mobiele netwerken, kan internet via satelliet een alternatief zijn. De prijzen van dit alternatief zijn stabiel gebleven of zijn zelfs gezakt.
87. Concluderend kan worden gesteld dat de noodzaak om een universeledienstverlener aan te wijzen om de beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van deze dienst te waarborgen, in dit stadium niet is aangetoond. Het BIPT zal de ontwikkeling van de connectiviteit in België nauwlettend blijven volgen, de kwaliteitsparameters opnieuw evalueren en toezicht houden op de ontwikkeling van het aanbod van vaste diensten en van alternatieve diensten voor vaste netwerken, met inbegrip van de prijzen daarvan.

2.2. Universele dienst: het sociale element

2.2.1. Inleiding

88. Het stelsel van sociale tarieven is hervormd bij de wet van 30 augustus 2023 houdende wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en houdende hervorming van de sociale tarieven.
89. Sinds 1 maart 2024 is het sociale element van de universele dienst inzake elektronische communicatie opgesplitst in twee delen:
 - 89.1. het sociaal tarief "oud regime", dat bestaat uit de toekenning van tariefkortingen voor vaste telefonie en vast internet;
 - 89.2. het sociaal tarief "nieuw regime", dat bestaat uit de toekenning van een specifiek aanbod aan sommige categorieën van personen.
90. Het sociaal tarief "nieuw regime" voorziet in de levering van een "sociaal internetaanbod" dat een component vast internet omvat en dat "basis"-kenmerken heeft. Het is beschikbaar voor een nieuwe categorie van rechthebbenden.

91. Het sociaal tarief "oud regime" blijft bestaan voor de begunstigen die hun aanvraag hebben ingediend voor 1 maart 2024. Na deze datum kunnen geen verdere aanvragen voor de toekenning van het sociaal tarief "oud regime" meer worden ingediend.
92. Beide delen van het sociaal tarief worden hieronder afzonderlijk besproken, aangezien ze verschillend worden geregeld.

2.2.2. Sociaal tarief "oud regime"

2.2.2.1. Context

93. Het sociaal tarief "oud regime" is gebaseerd op artikel 74, § 2, van de WEC en op de artikelen 22 en 38 van bijlage 1 bij de WEC. Het bestaat uit de toekenning van tariefkortingen op de aanbiedingen waarin een vaste-telefonie- of vast-internetdienst vervat is.
94. Het beheer van het sociaal tarief "oud regime" blijft in handen van het BIPT.
95. De verschillende categorieën van begunstigen, alsook de toegekende kortingen zijn opgenomen in de tabel hieronder.

Categorieën van begunstigen	Enmalige korting aansluiting	Abonnement vaste telefoon of vast internet	Gesprekken vaste telefonie	Totaal per maand
+65 jaar (voorwaarden i.v.m. inkomen en gezinssituatie)	50%	40% (max. € 8,4)	€ 3,1	€ 11,5
Personen met een handicap (voorwaarden i.v.m. inkomen en gezinssituatie)	50%	40% (max. € 8,4)	€ 3,1	€ 11,5
Ontvangers van een leefloon	-	Enkel internetabonnement: 40% (max. € 8,4)	€ 3,1	Enkel gesprekken: € 3,1 Gesprekken + internetabonnement: € 11,5
Personen met een auditieve beperking	50%	40% (max. € 8,4)	€ 3,1	€ 11,5
Personen bij wie een laryngectomie is uitgevoerd	50%	40% (max. € 8,4)	€ 3,1	€ 11,5
Militaire oorlogsblinden	50%	40% (max. € 8,4)	€ 3,1	€ 11,5

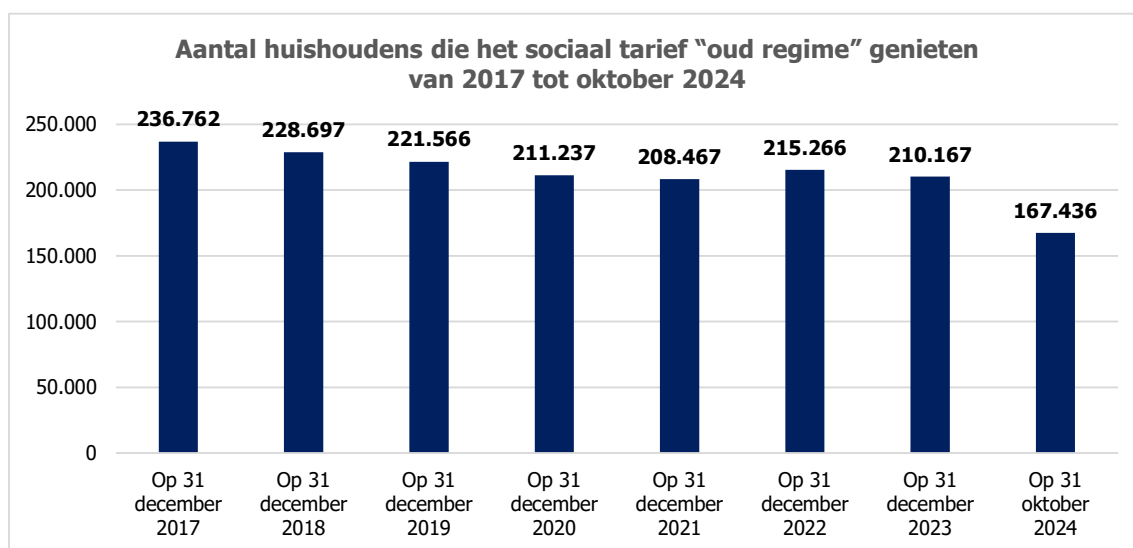
Tabel 2. Overzicht van de categorieën van begunstigen en toegekende kortingen (Bron: artikelen 22 en 38 van bijlage 1 bij de WEC)

96. Zoals hierboven is vermeld kunnen de begunstigen die hun aanvraag hebben ingediend voor 1 maart 2024 hun sociaal tarief "oud regime" behouden.
97. Dat recht verliezen ze echter in de volgende gevallen:
- indien zij niet meer voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van dat sociaal tarief;
 - indien zij van contract of van tariefformule veranderen bij hun operator;
 - indien zij van operator veranderen;
 - indien zij het adres wijzigen waar de dienst wordt verleend;
 - indien de operator het tariefplan waarop het sociaal tarief betrekking heeft, niet langer aanbiedt.
98. De verificatie van de toekenningsvoorwaarden voor begunstigen die het sociaal tarief reeds hebben ontvangen, die voordien tweejaarlijks⁴² werd uitgevoerd door het BIPT, zal voortaan eenmaal per jaar plaatsvinden.

⁴² Om de twee jaar.

2.2.2.2. Gegevens betreffende het sociaal tarief "oud regime"

99. De voorgestelde gegevens betreffende het sociaal tarief "oud regime" hebben betrekking op de periode van 2017 tot oktober 2024 en zijn afkomstig van de STTS-databank⁴³, die door het BIPT wordt beheerd.

Figuur 6. Ontwikkeling van het aantal huishoudens die van september 2017 tot oktober 2024 het sociaal tarief "oud regime" genieten (Bron: STTS-databank)

100. In oktober 2024 werd het sociaal tarief "oud regime" toegekend aan 167.436 begunstigden.

101. Van 2017 tot 2021 daalde het aantal huishoudens dat sociale tarieven genoot om vanaf 2022 weer te stijgen. Deze stijging kan onder meer worden verklaard door:

101.1.de voltooiing van de automatisering van het verificatieproces met betrekking tot de toekenningsvoorwaarden van het sociaal tarief. Zoals hierboven vermeld, controleerde het BIPT vroeger om de twee jaar of de begunstigden van het sociaal tarief nog steeds voldeden aan de voorwaarden om het recht te krijgen. Die verificatie heeft voortaan een keer per jaar plaats. Die wordt sinds 2017 automatisch uitgevoerd, wat een versnelling van de verificaties in de daaropvolgende jaren kan verklaren. Dankzij de snellere verificaties kon de achterstand die de voorgaande jaren was opgelopen, worden ingehaald. Het aantal stopzettingen van het recht na de tweejaarlijkse verificaties stabiliseerde zich rond 2021, het moment waarop het BIPT de achterstand in de tweejaarlijkse verificaties had weggewerkt.

101.2.de media-aandacht voor de hervorming van het sociaal tarief onder leiding van de minister van Telecommunicatie.⁴⁴

⁴³ De STTS-databank wordt door het BIPT beheerd, met het oog op het beheer en het behoud van het sociaal tarief "oud regime".

⁴⁴ Zie bijvoorbeeld de nieuwsartikelen: [Le tarif social pour une connexion à Internet passera à 19 euros en 2024 - BX1](#) (vrije vertaling - Het sociale tarief voor een internetverbinding gaat naar € 19 in 2024) gepubliceerd op 8

101.3. de financiële druk op de huishoudens als gevolg van de economische crisis die België heeft getroffen, waardoor zij op zoek zijn gegaan naar manieren om geld te besparen.

102. Tussen december 2023 en oktober 2024 is het aantal begunstigden van het sociaal tarief oud regime sterk verminderd (-20,34%). Die daling is hoofdzakelijk het resultaat van de verificatie van de kwaliteit van de gegevens tussen de databank van het BIPT en die van de operatoren. Die controle, die nog nooit eerder was gebeurd, heeft tot een belangrijke update van de gegevens geleid. Een aantal klanten waren bijvoorbeeld opgenomen in de databank van het BIPT als begunstigde van het sociaal tarief bij een bepaalde operator, terwijl ze geen klant meer waren bij die operator. Die klanten zijn voor 1 maart 2024 uit de databank van het BIPT geschrapt om te vermijden dat de aanvraag voor het sociaal internetaanbod werd geblokkeerd aangezien die klanten in de praktijk het sociaal tarief "oud regime" niet genoten.
103. De tabellen hieronder geven de activiteit van de databank voor het jaar 2023 en voor het jaar 2024 (januari tot oktober) weer en maken daarbij een onderscheid tussen de geautomatiseerde procedure (tabel 3) en de manuele procedure (tabel 4). Voor het jaar 2024 beperkt de activiteit van de databank zich tot de behandeling van de nieuwe aanvragen voor het sociaal tarief oud regime die ingediend zijn voor maart 2024, want, zoals nogmaals gezegd, konden na die datum geen nieuwe aanvragen meer worden ingediend.

Resultaat	2023		2024 (januari tot oktober)	
	# dossiers	%	# dossiers	%
Ja (versturen van een geautomatiseerd antwoord naar de operator die de aanvraag indient)	21.910	43,32%	5.815	47,59%
Nee, wegens ander sociaal tarief binnen het huishouden (versturen van een brief gegenereerd door STTS)	1.529	3,02%	470	3,85%
Nee, want beantwoordt niet aan de voorwaarden (versturen van een brief gegenereerd door STTS)	27.134	53,65%	5.933	48,56%
Totaal	50.573	100%	12.218	100%

Tabel 3. Geautomatiseerde procedure – Resultaat van de verificatie van de toekenningsvoorwaarden door de STTS-toepassing van de aanvragen voor het sociaal tarief oud regime ingediend in 2023 en 2024 (Bron: STTS-toepassing)

november 2022; [La Chambre approuve une réforme du tarif social pour une connexion internet | RTL Info](#) (vrije vertaling - De Kamer keurt de hervorming van het sociaal tarief voor een internetverbinding goed) gepubliceerd op 20 juli 2023; [Le nouveau tarif social télécoms entrera en vigueur le 1 mars | L'Echo \(lecho.be\)](#) (vrije vertaling - Het sociaal telecommtarief van kracht op 1 maart) gepubliceerd op 11 oktober 2023; enz.

Resultaat	2023		2024 (januari tot oktober)	
	# dossiers	%	# dossiers	%
Ja, na beslissing van het BIPT (manueel)	2.595	8,08%	580	4,55%
Nee, na beslissing van het BIPT (manueel)	1.326	4,13%	342	2,68%
Nee door afsluiting bij gebrek aan antwoord (automatisch)	28.195	87,79%	11.833	92,77%
Totaal	32.116	100%	12.755	100%

Tabel 4. Manuele procedure – Resultaat van de manuele verificatie van de toekenningsvoorwaarden van de aanvragen voor het sociaal tarief oud regime in 2023 en 2024 (Bron: STTS-toepassing)

104. Van 1 januari 2023 tot 31 oktober 2024 was voor slechts 4.843 dossiers van de 67.634⁴⁵ aanvragen voor een sociaal tarief een manuele behandeling nodig (d.i. 7,16%).
105. Zoals reeds aangegeven, verifieert het BIPT, parallel met de behandeling van de aanvragen die voor maart 2024 waren ingediend voor het sociaal tarief "oud regime", elk jaar sinds de invoering van het sociaal internetaanbod, of de huidige begunstigen nog steeds voldoen aan de toekenningsvoorwaarden.
106. Die procedure is ook deels geautomatiseerd en de manuele behandeling beperkt, zoals blijkt uit de twee tabellen hieronder.

Resultaat	2023		2024 (januari tot oktober)	
	# dossiers	%	# dossiers	%
Ja (geen actie)	78.445	90,38%	145.803	91,52%
Nee wegens ander sociaal tarief binnen het huishouden (verzending van een door STTS gegenereerde brief)	0	0%	0	0%
Nee, want beantwoordt niet aan de voorwaarden (versturen van een brief)	8.351	9,62%	13.516	8,48%

⁴⁵ Dat cijfer stemt overeen met de aanvragen voor het sociaal tarief oud regime ingediend voor de geautomatiseerde en manuele procedure, met uitsluiting van diegene die afgesloten zijn wegens gebrek aan antwoord tijdens de manuele procedure:

- Geautomatiseerde procedure: 50.573 + 12.128 = **62.701**
- Manuele procedure: 32.116 + 12.755 – 28.195 – 11.833 = **4.843**

gegenereerd door STTS)				
Totaal	86.796	100%	159.319	100%

Tabel 5: Verificaties van de dossiers uitgevoerd in 2023 en 2024 en resultaten gegeven door de STTS-applicatie (Bron: STTS-applicatie)

Resultaat	2023		2024 (januari tot oktober)	
	# dossiers	%	# dossiers	%
Ja, na beslissing van het BIPT	2.478	23,99%	4.126	50,63%
Nee, na beslissing van het BIPT	405	3,92%	235	2,88%
Nee door automatische afsluiting bij gebrek aan antwoord	7.446	72,09%	3.789	46,49%
Totaal	10.329	100%	8.150	100%

Tabel 6. Manuele behandeling van de verificaties van de dossiers uitgevoerd in 2023 en 2024 (Bron: STTS-applicatie)

107. Van 1 januari 2023 tot 31 oktober 2024 was voor slechts 7.244 dossiers van de 253.359⁴⁶ geverifieerde dossiers een manuele behandeling nodig (d.i. 2,86%).

2.2.3. Sociaal tarief "nieuw regime": Sociaal internetaanbod

2.2.3.1. Context

108. Zoals hierboven vermeld voorziet het nieuwe regime van het sociaal tarief in de levering van een sociaal internetaanbod met "basis"-kenmerken. Dit nieuwe regime is met name gebaseerd op artikel 74, § 4, van de WEC en op de artikelen 22/1 tot 22/3 en 38/1 van bijlage 1 bij de WEC.
109. Het beheer van het sociaal tarief "nieuw regime" is toevertrouwd aan de FOD Economie.
110. De minimale kenmerken van het sociaal internetaanbod zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 20 september 2023 betreffende de minimumvoorwaarden voor de aanbiedingen die in

⁴⁶ Dat cijfer stemt overeen met de geverifieerde dossiers voor het sociaal tarief oud regime, zowel voor de geautomatiseerde als de manuele procedure, met uitsluiting van de verificaties die afgesloten zijn wegens gebrek aan antwoord tijdens de manuele procedure:

- Geautomatiseerde procedure: 86.796 + 159.319 = **246.115**
- Manuele procedure: 10.329 + 8.150 – 7.446 – 3.789 = **7.244**

aanmerking komen voor de sociale tarieven, dat voorziet in de lancering op de markt van twee categorieën aanbiedingen:

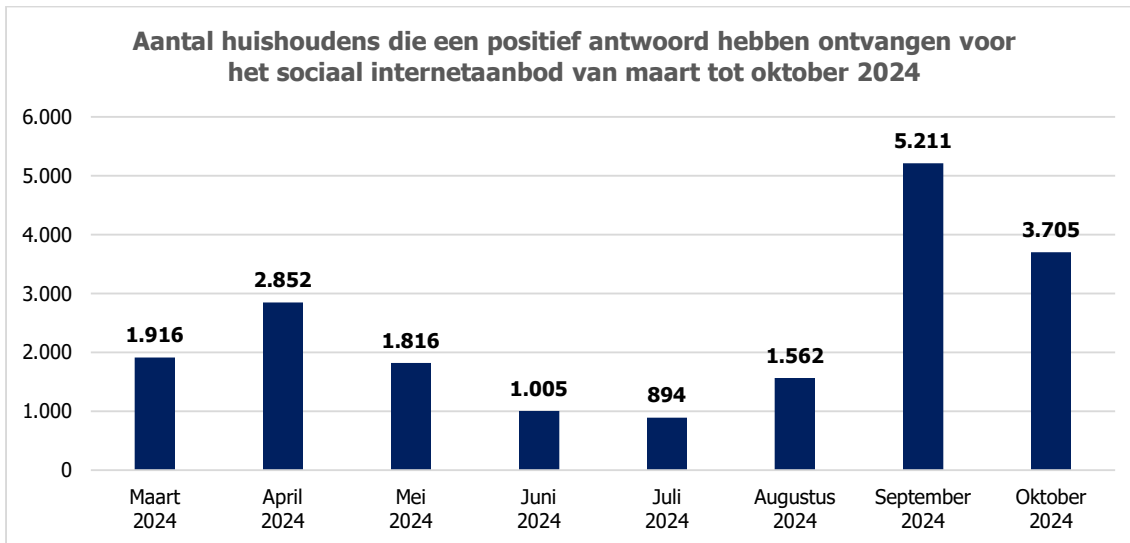
- 110.1. een sociaal breedbandinternetabonnement op een vaste locatie, voor een maandelijks maximumbedrag van 19 euro inclusief btw, met bepaalde minimumkenmerken (met name een downloadsnelheid van ten minste 30 Mbps, wanneer dat technisch mogelijk is);
 - 110.2. een sociale bundel bestaande uit ten minste één breedbandinternetdienst die op een vaste positie wordt aangeboden, tegen een maandelijks maximumvergoeding van 40 euro inclusief btw. Het element breedbandinternet op een vaste locatie van die gebundelde aanbieding moet ten minste de kenmerken van volume en snelheid naleven die zijn gedefinieerd voor het sociale abonnement van € 19.
111. De rechthebbenden die op de nieuwe sociale tarieven aanspraak kunnen maken, zijn personen van 18 jaar of ouder die bepaalde soorten van toelagen ontvangen of van wie een gezinslid deze ontvangt onder meer van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW), de FOD Sociale Zekerheid - Directie-generaal Personen met een handicap (FOD SZ DGPH) of de Federale Pensioendienst (FPD).⁴⁷
 112. Deze categorieën zijn grotendeels vergelijkbaar met die welke gebruikt worden in het kader van de toekenning van het sociaal tarief voor gas en/of elektriciteit en zijn dus prioritair gericht op gezinnen en bejaarden met een laag inkomen, alsook op sommige personen met een handicap.
 113. Personen die van het sociaal internetaanbod gebruik willen maken, moeten een aanvraag indienen bij een van de operatoren die verplicht zijn dit sociale tarief te verstrekken. Dit zijn de operatoren die rechtstreeks of onrechtstreeks beschikken over een vast toegangsnetwerk en die aan consumenten, een breedbandinternettoegangsdienst op een vaste locatie aanbieden en die een omzet van meer dan 50 miljoen euro met betrekking tot openbare elektronische-communicatiediensten behalen.⁴⁸ Momenteel wordt het sociaal internetaanbod verstrekt door de operatoren VOO, Proximus en Telenet.
 114. Deze operatoren sturen de ontvangen aanvragen door naar de FOD Economie, die de voorwaarden voor de toekenning van het sociaal internetaanbod controleert.
 115. Het voordeel van het nieuwe sociaal tarief kan per huishouden maar één keer worden toegekend. Het kan niet worden gecombineerd met een sociaal tarief dat volgens het oude regime van het sociaal tarief was verkregen.

2.2.3.2. Gegevens betreffende het sociaal internetaanbod

116. De gepresenteerde gegevens met betrekking tot het sociaal internetaanbod bestrijken de periode van maart tot oktober 2024 en zijn afkomstig van de FOD Economie.

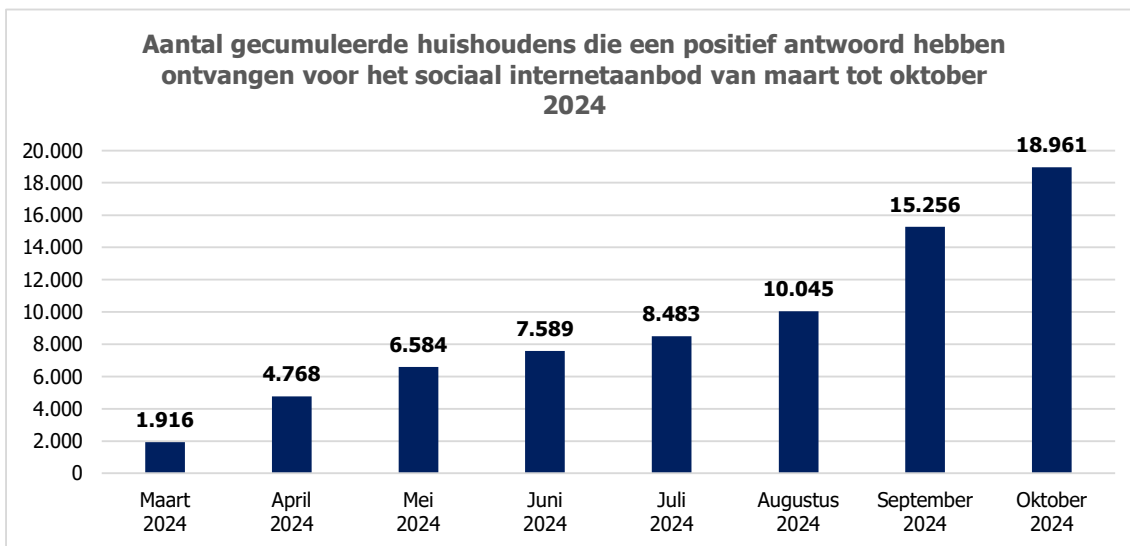
⁴⁷ Voor de volledige lijst van de categorieën rechthebbenden, zie het nieuwe artikel 22/2, § 2, van bijlage 1 bij de WEC.

⁴⁸ Voor meer details, zie de nieuwe § 4 van artikel 74 van de WEC.

Figuur 7. Aantal huishoudens die een positief antwoord hebben ontvangen om het sociaal internetaanbod te genieten - maart tot oktober 2024 (Bron: FOD Economie)

117. Figuur 8 hieronder geeft het aantal gecumuleerde huishoudens weer die een positief antwoord hebben ontvangen voor het sociaal internetaanbod. Met andere woorden, voor de maand april 2024 stemt het aantal huishoudens overeen met de optelsom van de begunstigden van de maanden maart en april 2024. En voor de maand mei 2024 stemt het aantal huishoudens overeen met de optelsom van de begunstigden van de maanden maart, april en mei 2024.

Figuur 8. Aantal gecumuleerde huishoudens die een positief antwoord hebben ontvangen om het sociaal internetaanbod te genieten - maart tot oktober 2024 (Bron: FOD Economie)

118. In totaal was het sociaal internetaanbod in oktober 2024 toegekend aan 18.961 rechthebbenden.

3. Conclusie van de monitoring

119. Het BIPT concludeert dat het feit dat geen enkele aanbieder is aangewezen voor de verstrekking van het geografische element van de universele dienst, geen invloed heeft gehad op de beschikbaarheid en de kwaliteit van de dienst noch op het prijsniveau.

120. Wat betreft het sociale element van de universele dienst is het aantal begunstigden van het sociaal tarief "oud regime" gedaald, van 210.167 begunstigden in 2023 tot 167.436 op 31 oktober 2024. Sinds maart 2024 zijn geen nieuwe aanvragen voor dat tarief meer mogelijk doordat het sociaal internetaanbod is ingevoerd. In oktober 2024 telde dat aanbod 18.961 rechthebbenden.

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Peggy Valcke
Lid van de Raad

Stefaan Vyverman
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad